

משה שטרנשווס, הסל במכתש רמון

תפישה של תקופה

משה שטרנשווס, שנפטר בסוף השבוע אחרי מחלה קשה, היה פסל ומורה מייסדי קבוצת "אופקים חדשים". הוא נולד בגליציה ב־1903 החל לצייר כבר בילדותו. עלה לארץ ב־1926, והתגורר תחילה בירושלים. למד ב"בצלאל" עד שנת 1930 ולפרנסתו הכין מסגרות בריקועי נחושת וכסף לתבליטה. הוא יצא לפאריס ולמד שם בבית הספר לאמנות יפות, ושם ארצה ב־1935. בשנה זו גם התקבל כחבר באגודת הציירים הפסלים והחל להציג את פסליו בתערוכות הכלליות של האגודה. לימד פיסול באולפן לציור ופיסול של ההסתדרות, שהוא ואבני הקימו בתל אביב. את תערוכת היחיד הראשונה שלו ערך בגלריה כץ ב־1941, וב־1945 הוצגה תערוכת יחיד שלו במוזיאון תל אביב. ב־1947 נסע שוב לצרפת, הפעם לדרום, ולאיטליה וב־1949 נשא לאשה את תלמידתו, הפסלת רות צרפתי. בשנות החמישים עשה בנסיעות בין צרפת, איטליה, לונדון פאריס וישראל. ב־1964 עבר לתל אביב. היה מרצה בכיר לפיסול

באוניברסיטת חיפה בין השנים 1969-1974, זכה פעמיים בפרס דיונגוף. הקים פסלים רבים במקומות ציבוריים בארץ. בין החשובים בהם: אנדרטת זכרון בקיבוץ ניצנים, פסל אבן במצפה רמון, אנדרטת זכרון בבית הספר "מוסינגוון" במגדיל, במכון ויצמן, תבליט אלומיניום בבניין "אגוד" בתל אביב ועוד. סגנון עבודתו התפתח פיגורטיבי למופשט ומבוסס על תמצות צורני ונאמנות לחומר. בראיון שנתן בשנת 1966 הוא אמר כי "סגנון ישראלי מקורי כאמנות לא קיים ואינו יכול להיות קיים. בזמננו, כשכל אמן קופץ היום מתל אביב לפאריס ומשם לניו יורק ובחזרה לאיטליה - הרי הכל מושפעים מן הכל. כך זה היום עם כל האמנים. אין סימני היכר לאומיים. יש תפישה של התקופה ויש גישה אינדיבידואלית... יש אמנים הנותנים ביצירתם אות עברית או סמל יהודי, אבל זה עוד לא עושה את היצירה לישראלית. התפישה הציורית והפיסולית שווה היום לכל העמים. היא מותנית בתקופה" (מתוך ספרה של גילה בלט "אפקים חדשים").

3.8.92 ת.א.ג.